Stockholm 2026-10-19

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Diarienummer: LI2026/01167

Till: li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: li.bb@regeringskansliet.se

Riksbyggens synpunkter gällande remiss ”Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan”, LI2026/01167

Riksbyggen tillstyrker merparten av utredningens förslag, men avstyrker det föreslagna gränsvärdet för flerbostadshus då Riksbyggen anser att det är för högt. Riksbyggen anser även att det saknas en tydlig konsekvensbeskrivning av förslaget att lägga ned lagen om klimatdeklarationer och innan de nya reglerna i plan- och byggreglerna börjar gälla. Detta kommer leda till att det under flera år inte kommer genomföras klimatberäkningar i många nybyggnadsprojekt.

Riksbyggen anser att Boverket har fått ett felaktigt uppdrag då utgångspunkten varit att ge förslag på en minimalistisk implementering av EU-rätten. Uppdraget borde istället varit inriktat på en implementering som gör att klimatmålen uppnås skyndsamt samtidigt som det gynnar de mer än 1000 företag, kommuner och organisationer i Sverige som tagit fram egna förslag på reduktionsbanor till 2050 i syfte att linjera med Parisavtalets mål. En sådan utgångspunkt skulle gynna klimatomställningen och konkurrenskraften för dessa aktörer.

Riksbyggen avstyrker den förslagna ändringen av lagen om energideklaration

Riksbyggen är införstått med direktivets krav på att redovisa livscykel-GWP i byggnadens energideklaration och att lagen om energideklaration därför behöver ändras. Riksbyggen anser dock att det bör göras större anpassningar av lagen eftersom införlivandet av livscykel-GWP inte överensstämmer med lagens syfte. Riksbyggen föreslår att Boverket ges i uppdrag att utreda en mer grundlig omarbetning av lagen och att den till exempel byter namn till ”Lagen om klimat- och energideklaration”. Detta för att tydliggöra att den omfattar mer än bara uppgifter om byggnadens energianvändning och inomhusklimat.

Riksbyggen tillstyrker förslaget på areaenhet, täckningsgrad, byggdelar och livscykelmoduler

Riksbyggen stödjer Boverkets förslag avseende vilka livscykelmoduler och byggdelar som ska ingå i klimatredovisningen samt att framtidsscenarier

behöver fastställas. Vidare stöds förslaget att bruttoarea fortsatt ska användas vid beräkning av livscykel-GWP samt krav på en täckningsgrad på minst 90 procent som räknas upp till 100 procent.

Riksbyggen tillstyrker att gränsvärden införs
Riksbyggen stödjer förslaget att gränsvärdena avgränsas till modul A1-A5 och med den föreslagna byggdelsomfattningen. Vidare stödjer Riksbyggen att indikatorn GWP-GHG väljs samt att gränsvärden sätts för olika byggnadskategorier.

Riksbyggen avstyrker föreslagen gränsvärdesnivå för flerbostadshus
Riksbyggen anser att ett gränsvärde på 235 kg CO_2ekv/m^2 BTA är för högt. Motiveringen till detta är att Riksbyggen liksom flera andra aktörer i branschen redan idag projekterar flerbostadshus som med marginal uppnår denna klimatpåverkan utan stora merkostnader. Dessutom är detta med en större omfattning av teknisk utrustning än den som Boverket föreslagit i sin utredning (inkl. solceller och vitvaror) samt även bruttovärden för betong.

Eftersom gränsvärdena ska vara i linje med EU:s mål om klimatneutralitet anser Riksbyggen att gränsvärdet behöver vara lägre för att inte behöva göra lika kraftiga skärpningar 2035–2040. Den indikativa utsläppsbanan kommer därför bli mindre brant. Genom att gå på alternativ 2 riskerar man att skjuta kostnaderna på framtiden. På sidan 101 anger Boverket för- respektive nackdelar med de olika alternativen. Riksbyggen anser inte att nackdelarna för alternativ 1 (B1) överväger fördelarna. Nackdelarna hade sannolikt inte funnits idag om gränsvärdena hade införts år 2025 som Boverket föreslog i sin tidigare utredning.

Om regeringen anser att nivå 1 på gränsvärden är för svår eller kostsam att nå för branschen bör ekonomiska incitament och andra åtgärder införas som möjliggör det.

Riksbyggen tillstyrker förslaget om möjligheten att ge påslag på gränsvärdet
Istället för att ha generellt högre gränsvärden stödjer Riksbyggen förslaget att byggnadsnämnderna ska kunna ge påslag på gränsvärdet vid olika klimatdrivande förutsättningar. Att införa en möjlighet till påslag anser Riksbyggen även styrker argumentet att införa gränsvärden enligt alternativ 1.

Riksbyggen anser att det noga måste specificeras vilka dessa förutsättningar är. Riksbyggen ser en risk med att det är samma part (kommunen) som antar detaljplaner och som även har rätt att godkänna påslag. Genom att specificera vilka åtgärder som kan ligga till grund för påslag minskar också risken för godtyckliga och varierande bedömningar mellan olika kommuner.

Riksbyggen avstyrker förslaget att kontrollansvaret överlämnas till byggnadsnämnderna

Riksbyggen avstyrker förslaget att byggnadsnämnderna övertar ansvaret för kontroll av att lagkravet uppfylls. Riksbyggen anser att Boverket behöver fortsätta ha kontrollansvaret, åtminstone under några år i en övergångsperiod till dess att de nya reglerna är implementerade och etablerade i branschen. Om Boverket fortsätter ha kontrollansvaret bör det innebära att lagen om klimatdeklaration inte behöver läggas ned i förtid.

Om kommunerna övertar kontrollansvaret ser Riksbyggen en stor utmaning med att byggnadsnämnderna i både stora och små kommuner, saknar kompetens och resurser för att göra relevanta kontroller av beräknings-underlag så som resurssammanställning, verifikat med mera. Vi riskerar få stora variationer i bedömningarna mellan olika byggnadsnämnder. Detta lyfter även Boverket i sin utredning, men pekar på att byggbranschen behöver ta fram standarder samt att det är lämpligt att utreda behovet av systemstöd och personer med sakkunskap som stöd för byggnadsnämnderna. Eftersom dessa former av stöd kan vara helt avgörande för byggnadsnämndernas möjlighet att överta ansvaret föreslår Riksbyggen att Boverket fortsätter ha ansvaret för kontrollen till dess att frågan är utredd och ett beslut om att överlämna ansvaret till byggnadsnämnderna är lämpligt.

Riksbyggen tillstyrker förslaget att införa en sanktionsavgift i PBF

Riksbyggen stödjer förslaget att införa en sanktionsavgift som utfaller då gränsvärdet överskrids. Dock anser Riksbyggen att sanktionsavgiften även behöver vara relaterad till hur många procent gränsvärdet överskrids. Detta då det är ett allvarligare fel och får större konsekvenser på klimatet om gränsvärdet överskrids med till exempel 20 procent än 0,2 procent. De exempel på sanktionsavgifter som Boverket anger anser Riksbyggen är för lågt satta om avgifterna inte är relaterade till hur mycket gränsvärdet överskrids. Med föreslagen utformning finns det en risk att aktörer tar höjd för avgiften i kostnadskalkylen i syfte att spara in på klimatreducerande åtgärder. Boverket skriver att det är viktigt att det är möjligt att förutse hur stor sanktionsavgiften kan bli. Riksbyggen delar detta, men vill även Boverket utformar tydliga anvisningar för när sanktionsavgifter ska utkrävas. Risken är annars att det blir godtyckliga bedömningar och därmed stora variationer mellan olika byggnadsnämnder.

Riksbyggen avstyrker föreslaget att lägga ned lagen om klimatdeklarationer och registret över klimatdeklarationer

Riksbyggen anser att det i utredningen helt saknas en beskrivning av konsekvenserna av att lägga ned lagen om klimatdeklarationer redan i april 2027. Detta kommer innebära att det under flera år inte genomförs några klimatberäkningar alls i många projekt. Riksbyggen anser att, om förslaget går igenom, kommer det att medföra att den positiva utveckling som pågår i branschen bromsar in. Under de senaste åren har kunskap och arbetsprocesser kopplat till minskad klimatpåverkan stärkts väsentligt hos många aktörer i branschen, men flera har ännu en lång väg kvar i sin omställning. Av denna anledning är det mycket olyckligt om lagen läggs ned i förtid. Riksbyggen anser att de byggnader som idag

har krav på att redovisa en klimatdeklaration måste lämna in en enligt den nuvarande lagen och inte undantas från kravet om lagen upphör.

Vidare anser Riksbyggen att det saknas en konsekvensbeskrivning och riskanalys av att lägga ned det befintliga klimatdeklarationsregistret. Boverket skriver att det behöver utredas närmare vad som ska hända med uppgifterna i registret. Riksbyggen anser att detta måste utredas innan beslut fattas om ifall registret ska upphöra.

Riksbyggen tillstyrker föreslaget att utveckla klimatdatabasen, energideklarationsregistret, systemstöd med mera.
Riksbyggen stödjer förslaget att utveckla klimatdatabasen med mer klimatdata samt att föra in uppgifterna om GWP-GHG i registret över energideklarationer för att öka samordningen.

Vidare stödjer Riksbyggen att Boverket ges i uppdrag att genomföra en fördjupad utvärdering av reglerna om gränsvärden för byggnader tre år före en planerad skärpning av gränsvärdena.

Riksbyggen avstyrker förslaget att vissa typer av byggnader ges undantag från skyldigheten att beräkna och redovisa byggnadens klimatpåverkan
(*Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338): 3 kap. Krav på byggnadsverk, föreslagen 20 d§*)
Riksbyggen anser att byggnadstyperna under punkt 1–3 som Boverket föreslår ska ges undantag, ska omfattas av kravet på att beräkna och redovisa klimatpåverkan från byggskedet. Riksbyggen tycker inte att det finns något rimligt skäl till att dessa inte ska omfattas av kraven.

Frågor
Frågor med anledning av denna remiss kan ställas till:
Svante Wijk, Hållbarhetsspecialist
Mob. 0705–555165
E-post: svante.wijk@riksbyggen.se

Johanna Frelin
Vd

Riksbyggen är ett kooperativt företag som utvecklar bostäder i nyproduktion, både bostads- och hyresrätter. Riksbyggen är också en av Sveriges största fastighetsförvaltare med bostadsrättsföreningar samt kommersiella och offentliga fastighetsägare som kunder. Riksbyggens företagsidé är att skapa attraktiva och hållbara boenden för alla.